

blikket, at det ikke er meget fordelagtigt for Læreren at have Jordlodden, men Lærerne kunne jo let forandre sig. Der kan komme andre Læder, hvor det er mere fordelagtigt at have Jordlodderne, og det er desuden temmelig sikkert, at Lærerne have indirekte Fordele af deres Jordlodder, navnlig de Lærere, som have Børn. Der er ingen Tvivl om, at det er heldigt for Opdragelsen af Børnene, at der er en Jordlod til Skolen. Dertil kommer, at hvis man bortskærer Jordlodderne fra Embederne, naar man maatte til at faa vor Skolelærerstand rekrutteret fra helt andre Samfundslag, end det i Ojeblikket er Tilfældet. Tidligere ere Skolelærerne paa Landet væsentligst udgaaede fra Landbostanden, hvad jeg ogsaa tror er det heldigste. Jeg tror i Birteligheden, at de Skolelærere, som ere udgaaede fra den samme Landbostand, som de skulle færdes imellem og senere undervise, for det meste ogsaa ere de heldigste for denne Plads. Men nu er der et Forhold, som tit er gjort gældende med Hensyn til Skolelodderne, nemlig, at de paa mange, i alt Fald paa ikke faa Steder ligge langt borte fra Skolerne. I Udskiftningens Tid er det gaaet saadan mange Steder, at en Jordlod, som ingen andre vilde have, lagde man hen til Skolen. Derved er det blevet saadan, at Skolelærerne tit have deres Jordlodder liggende langt borte fra Skolen, hvilket naturligtvis volder meget betydelige Ulemper og gør, at der kun kommer en ganske lille Indtægt af en saadan Lod. Det bliver nemlig tit nødvendigt for en Lærer at holde en voksen Person til at passe de 2-3 Køer, han har, og det gør et flent Indgreb i Indtægten. I saadanne Tilfælde har man ment det rigtigt, at der gives Læreren Bejlyghed til at forlange at blive af med Jordlodden. Udvalget foreslaar derfor, at hvor en Jordlod ligger længere borte fra Skolen end 1500 Alen, skal Læreren kunne fordræ, at Jordlodden bliver afløst, og Sogneraadet skal ikke kunne modsætte sig det ud over 5 Aar. Nu kunde der maatte indvendes: Men det sker ogsaa undertiden, at Jordlodden ligger i flere Stykker, saa at et Stykke ligger over 1500 Alen borte og et andet Stykke maatte nærmere eller lige ved. Men jeg tror, at det er et Forhold, der vil ordne sig ad praktisk Vej. Thi naar en Lærer kan komme af med det langt borte liggende Stykke, vil det som oftest være i Sogneraadets Interesse at sælge det nærmest liggende Stykke, fordi det i de allerfleste Tilfælde har den betydeligste Værdi, og skulde det ikke være Tilfældet, kan Læreren jo være tjent med at beholde det, der ligger

nærmest Skolen. Siden jeg taler om Jordlodder, vil jeg med det samme tale om Haver. Angaaende Haverne er der stillet et Vædringsforslag under Nr. 57. Som det høje Ting vil vide, var der i Lovforslaget en Bestemmelse om, at til Første- og Ene-lærerembeder skulde der udlægges en Have paa mindst 4 Skpr. Land. Det Forslag var sikkert fremsat under Forudsætning af, at Jordlodderne faldt bort. Det maa jeg antage. Thi naar Lærerne i det væsentlige beholde Jordlodderne, vil der ikke være nogen stor Grund til at udlægge en saa stor Have, som paa 4 Skpr. Land til Embedet. Og selv om Jordlodderne faldt bort, tror jeg, at der ikke er Grund til at udlægge $\frac{1}{2}$ Td. Land til Have. En saadan Have vil nemlig fordræ meget Arbejde, naar den skal passes saaledes, at der kommer et virkeligt Udbytte af den. Det er derfor næppe praktisk i de fleste Tilfælde at udlægge en saa stor Have til et Embede. Udvalgets Flertal anbefaler derfor at skære Haven over og give den en Størrelse af 2 Skpr. Land i Stedet. Derved har man ment, at de Smaa haver paa $\frac{1}{2}$ Skpr. Land, der skulle tillægges de øvrige Lærere og Lærerinderne, kunne blive, som Lovforslaget foreslaar. Men man har søjet en ny Bestemmelse til, nemlig den, at hvor en saadan Have ikke uden uforholdsmæssig Beføstning kan staves — og der er jo flere Steder, hvor det er Tilfældet — kunde der gives et Pengevederlag i Stedet for. Pengevederlaget maatte ikke udgøre mere end 50 Kr. efter det Forslag, her er stillet, og Vederlagets Størrelse skal nærmere fastsættes af Ministeriet efter Forhandling med Kommunalbestyrelsen.

Nu kommer jeg under Nr. 56, 58 og 59 til nogle Punkter, som dels gaa ud paa Lønningsforbedring og dels paa at bevare Skoleforhold, som i enkelte Egne af Landet have fundet Sted lige fra Anordningens Tid i 1814. Under Nr. 55 a. er der for Resten ogsaa et Forslag, der angaar Lønningsforbedring, idet det der hedder, at der kan tilstaaes et yderligere Tillæg til Andenlæreres Løn. Andenlærernes Lønning er jo fra Kommunerens Side varierende mellem 500 og 700 Kr., men saaledes som det er foreslaaet i Lovforslaget, skal der fra Statskassen ydes et Lønningstillæg til disse Andenlærere indtil 400 Kr. Nu har Udvalgets Flertal ment, at der kan være visse Tilfælde, hvor en Andenlærer kan blive stidende saa godt som hele sit Liv i et saadant lille Embede, uden at kunne opnaa Forfremmelse, og det vilde være rimeligt, om man gav en saadan Andenlærer et lille Tillæg.